

OSIGURANJE BICIKLA I BICIKLISTE - POTREBA I INOVACIJA

*Cyclists insurance - bike and rider -
the need and innovation*

SAŽETAK

“Život je kao vožnja bicikla. Da biste održali ravnotežu, morate da se krećete”.

Albert Anštajn

Inovativnost ovog naučnog rada se ogleda u razumevanju i realizaciji trenutne potrebe za uvođenjem novog osiguranja koje bi obuhvatalo kako osiguranje bicikla kao prevoznog sredstva, tako i vozača bicikla – bicikliste. Potreba za ovim osiguranjem je vidljiva “golim okom” zbog omasovljavanja upotrebe bicikla kao prevoznog sredstva tokom cele godine, kako zbog ravnopravne zaštite i bezbednosti svih biciklista i njihovih bicikala u odnosu na “ostale učesnike u saobraćaju”, tako i zbog njihove odgovornosti u slučaju štetnih događaja. Naučni cilj ovog rada predstavlja prevenciju i adekvatne zaštitne mere osiguranjem, kako bi se uspešno odgovorilo na potrebe i zahteve savremenog života, prvenstveno očuvalo zdravlje ljudi, zatim doprinelo popularizaciji biciklističkog saobraćaja prateći trend razvijenih država sveta, a sve zajedno u cilju unapređenja nivoa bezbednosti u saobraćaju. Sam Ugovor o osiguranju bicikla i bicikliste bi bio u skladu kako sa “našim zajedničkim pozitivnim pravom” (BiH, Republika Hrvatska i Republika Srbija u oblasti osiguranja imaju pravno nasleđe zajedničke “pradržave” Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, što za posledicu ima slične važeće zakone o osiguranju u sve tri države), tako i sa pozitivnim pravom Evropske Unije i drugim međunarodnim pravnim aktima. Ugovor o osiguranju, pored uobičajenih obeležja, i klasične prodaje, trebao bi da se ugovara i online, kao i preko besplatnih aplikacija za mobilne telefone, shodno savremenom razvoju tehnologije. Krajnji cilj ovog rada je kvalitetno proširenje, tj. povećanje broja potencijalnih, neosiguranih klijenata koji žele da se osiguraju na bilo koji način, a trenutno nemaju tu mogućnost.

Ključne reči: osiguranje, bicikl, biciklista

* Zorica L. Šipovac, Specijalista ekskluzivne prodaje svih vrsta osiguranja u Uniqa osiguranju a.d.o. u Novom Sadu, Republika Srbija; E-mail: zoricasipovac@gmail.com

** Vladimir D. Šipovac, doktorand na Fakultetu za ekonomiju i inženjerski menadžment u Novom Sadu, Republika Srbija; E-mail: v.sipovac@fimek.edu.rs

ABSTRACT

“Life is like riding a bicycle. To keep the balance, you need to move “.

Albert Einstein:

Innovation of this scientific work is reflected in the understanding and implementation of the current need for the introduction of a new insurance that would include ensuring that the bicycle as a means of transport, and the rider - bikers. The need for this insurance is seen “with the naked eye” because of the popularization of the use of bicycles as a means of transport throughout the year, due to the equal protection and safety of all cyclists and their bicycles as compared to “other road”, but also because of their responsibility in the event of adverse events. The scientific goal of this work is the prevention and providing adequate safeguards in order to successfully respond to the needs and requirements of modern life, primarily preserve the health of people, and then contributed to the popularization of bicycle traffic following the trend of developed countries in the world, all together in order to improve the level of traffic safety. The insurance contract of bicycles and cyclists itself would be in line with both “our common positive law” (Bosnia and Herzegovina, The Republic of Croatia and The Republic of Serbia in the insurance industry have a common legal heritage “proto-state,” Socialist Federal Republic of Yugoslavia, which results in a similar valid insurance laws in all three countries), as well as the positive law of the European Union and other international legal acts. The insurance contract, in addition to the usual features, and classical sales should be contracted and “on-line” as well as via free apps for mobile phones, according to the development of modern technology. The ultimate goal of this work is widening, ie. increasing the number of potential uninsured clients who want to secure by any means, but do not currently have this capability.

Keywords: *insurance, bicycle, rider - cyclists*

1. POTREBA ZA OSIGURANJEM BIKIKLISTA

Brzim tempom života pokušavamo da odgovorimo potrebama i zahtevima savremenog života, a i da očuvamo svoje zdravlje i mislimo na svoju budućnost i budućnost naših potomaka. Upravo u tome se nalazi razlog povratka biciklističkog saobraćaja u svetu na prvo mesto. Izjednačavanjem bicikla sa ostalim saobraćajnim učesnicima, pomaže se vozačima bicikla – biciklistima da svoj bicikl tretiraju sa poštovanjem, jer je njegova upotreba prirodna i zdrava prevencija od bolesti, smanjenje stresa, ekološki prihvatljiva, ekonomična i efikasna. Razlog masovnog povratka biciklizma je uzrokovao i neodrživi razvoj motornog saobraćaja koji stvara buku, aerozagađenje, izaziva kolaps u saobraćaju, te čini zdravstvenu sliku u stanovništvu lošim, a život u gradu nekvalitetnim.¹

¹ Z.Šipovac“Osiguranje bicikla i vozača bicikla-bicikliste”, Enciklopedija – Zbornik “Istorija osiguranja Austrije” XII tom, Beograd - Beč 2015.g, 433-446 str

Za zvanično uvođenje osiguranja biciklista (kako samog prevoznog sredstva –bicikla, tako i njegovog vozača – bicikliste), neophodno je realno sagledati oko sebe i videti prave razloge i podatke koji dokazuju porast broja biciklista kao učesnika u svakodnevnom saobraćaju, kako u malim, srednjim i velikim gradovima u BIH, Republici Hrvatskoj i Republici Srbiji, tako i u gradovima Srednje i Istočne Evrope.

Primitan porast broja biciklista kao učesnika u saobraćaju je povezan i za pojavu “kulture mobilnosti”, te je neophodno odgovoriti adekvatnom spremnošću od strane osiguravajućih kompanija novim, nadolazećim izazovima u oblasti osiguranja (broj novih potencijalnih klijenata i novih potencijalnih ugovora). “Kultura mobilnosti” podrazumeva značaj i prisutnost biciklizma u svakodnevnom prevozu. Do nedavno, biciklizam se smatrao isključivo kao rekreaciona opcija ili prevozno sredstvo samo za socijalno marginalizovane ljude. Danas je potpuno drugačija situacija. Svesni smo saobraćajnih gužvi u naseljenim mestima (posebno u većim gradovima) koje su svakim danom sve veće i nepodnošljivije, a koje za posledicu imaju nedostak parkinga, što dovodi do usporavanja saobraćaja, a to opet doprinosi uvećanju zagađenosti životne sredine i narušavanju zdravlja ljudi. Rešenje oko smanjenja zagađenja životne sredine, te i zaštite ličnog zdravlja, na nivou pojedinca i njegovog doprinosa istom, najlakše je učiniti zamenom automobila biciklom. Na globalnom nivou, ova zamena bi imala za posledicu smanjenje gužvi, zdraviju budućnost sa manjim stresom svakog pojedinca, te poboljšanje ličnog zdravlja bicikliste i to na sledeći način: ne troše se dodatna materijalna sredstva (održavanje automobila, gorivo, parking...), smanjuju gužve u saobraćaju, doprinose brzini stizanja na kratkim relacijama do 5 km u odnosu na automobil, ne zagađuju životnu sredinu ... Benefiti vožnje bicikala po zdravlje čoveka se vide i u delu dozvole od strane lekara trudnicama da voze bicikl bez ograničenja i štetnih uticaja po plod.

U poslednjih desetak godina, mnogi gradovi širom sveta su počeli da promovišu biciklizam kao deo gradskog prevoza i kvalitetnijeg života, dok kod nas još uvek biciklizam nije punopravan način prevoza u urbanom transportnom prevozu.

U Novom Sadu, potreba za izjednačavanjem bicikla kao prevoznog sredstva sa ostalim učesnicima u saobraćaju se najkvalitetnije vidi u uvođenju policijskih patrola na biciklima. Policijski službenici koji poslove obavljaju na biciklima, obučeni su u posebne uniforme koje su prilagođene biciklistima. Oprema i naoružanje policijskih službenika prilagođeno je radu na biciklima. Policijske patrole su uvedene 2013. godine u Novom Sadu², gde je održana i promocija policije na biciklima.³ Policiju na biciklima (jednu patrolu) čine dva

² <http://www.021.rs/Novi-Sad/Vesti/Novi-Sad-naredne-nedelje-dobija-jos-policaajaca-na-biciklima.html>, 19.10.2014, 12:00

³ <http://novinenovosadske.rs/zvanicna-promocija-policaajaca-na-biciklovima/>, 19.10.2014, 12:05

policijaca koji svoje poslove obavljaju na području Policijske ispostave Stari Grad u Novom Sadu (Štrand, Sunčani kej, Bulevar Mihajla Pupina, Bulevar oslobođenja, Centar). Od 2014. godine, u saradnji sa Misijom OEBSA-a u Srbiji na području Policijske Ispostave Detelinara u Novom Sadu (Detelinara, Sajlovo, Novo Naselje, Telep, Adice) počeo je sa radom dodatni broj patrola. Ceo grad Novi Sad još nije pokriven policijskim patrolama na biciklima. Rezultati rada policije na biciklima su najvidljiviji u delu smanjenog broja krivičnih dela u određenom gradskom području koje pokrivaju biciklističke patrole.

“Novosadska biciklistička inicijativa” je udruženje građana (nezavisna, nevladina, neprofitna organizacija, osnovana radi ostvarivanja ciljeva u oblasti unapređenja, razvoja i promocije biciklizma, zdravih stilova života, energetske efikasnosti i održivog razvoja) koja je postavila merač broja biciklista u Novom Sadu na nekoliko “udarnih” lokacija i njihova istraživanja su prikazana u tabeli, te se zaključak može izvesti da svake godine broj biciklista na ulicama Novog Sada je za 15% u porastu.⁴

U Beogradu je promovisan priručnik koji podrazumeva vožnju kroz grad Beograd, promoviše zdravlje bicikliste, očuvanje kućnog budžeta i životne sredine, daje smernice oko kupovine bicikla, objašnjava održavanje bicikla, odeću, opremu i alat za bicikl, objašnjava sigurnu i bezbednu vožnju, parkiranje bicikla, čak i skreće pažnju na decu⁵.

U Skoplju, stimuliše se kupovina novih bicikala u cilju rasterećenja centra grada od automobila i smanjenja gužve⁶. Stimulaciju je pokrenula opština Centar, tako što subvencioniše kupovinu bicikala učešćem u vrednosti od 50 evra, a grad za uzvrat povećanjem biciklističkog saobraćaja dobija smanjenje saobraćajne gužve tokom celog dana, smanjenje emisije štetnih gasova, te veći broj parking mesta, a najvažnije je poboljšanje zdravstvenog stanja stanovništva na duže staze⁷.

U Sloveniji je pokrenut program “Zdrav školarac”⁸ u čijem sastavu se nalazi više projekata, od kojih je najvažniji “BICIVLAK”, koji omogućava deci grupni odlazak u školu biciklom u pratnji odrasle osobe i osnovan je sa idejom da podstakne fizičku aktivnost na putu do škole i promoviše zdrav način života, upoznavanje sa bezbednosti u saobraćaju razvijajući nezavisnost osnovaca.

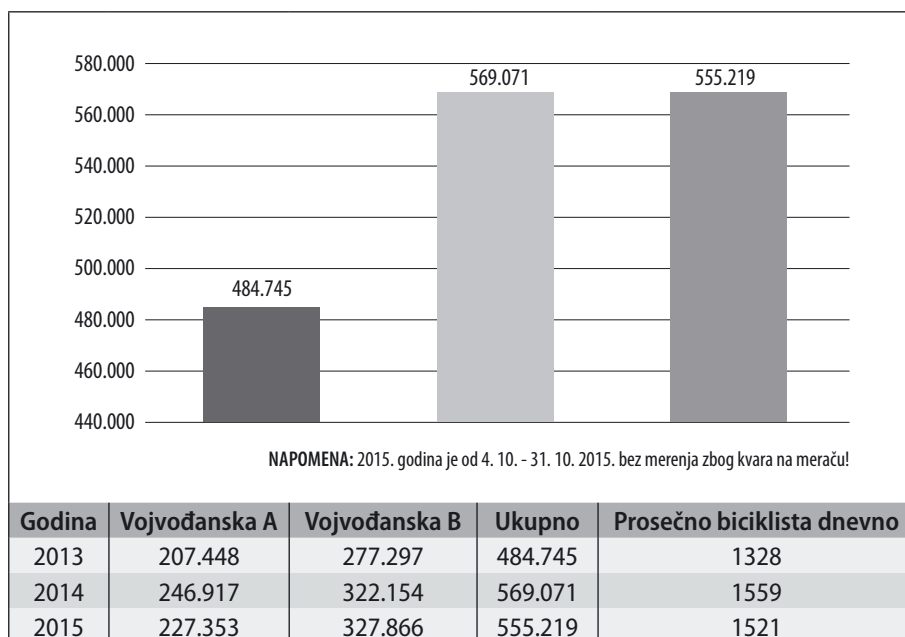
⁴ <https://www.facebook.com/NSBiciklista/photos/a.418306881564533.95656.402367716491783/1070972622964619/?type=3&theater>, 14.05.2016, 12:05

⁵ <https://www.dropbox.com/s/b8v9cqy43x1yeb7/Beograd%20na%20pedale%20-%20press.pdf?dl=0>
19.10.2014, 12:20

⁶ <http://www.vesti-online.com/Vesti/Ex-YU/406927/Skoplje-daje-pare-gradanima-da-kupe-bicikl>
19.10.2014, 12:35

⁷ <http://www.vesti-online.com/Vesti/Ex-YU/406927/Skoplje-daje-pare-gradanima-da-kupe-bicikl>
19.10.2014, 12:35

⁸ <http://zdravsolar.si/>, 14.05.2016, 12:05

U Republici Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te u Republici Srbiji u zadnje vreme su se formirali nevladini, elektronski registri za evidentiranje bicikala koji funkcionišu na principu registracije na sajtovima, i potom unošenja fotografija bicikla, radi sprečavanja krađe bicikla i lakšeg pronalaska ukradenog bicikla. U Republici Hrvatskoj, tačnije u Varaždinu se najdalje razvila registracija bicikla, a poseban značaj iste je taj što je podržana od strane države⁹ i predstavlja prvi, elektronski, regionalni registar bicikala pod nazivom “Portal za registraciju bicikala”.

U Holandiji se polaže ispit poznavanja biciklističkih propisa, kao za polaganje vozačkog ispita.¹⁰

2. INOVACIJA – OSIGURANJE BIKIKLISTA (BIKIKLA KAO PREVOZNOG SREDSTVA I VOZAČA)

Sposobnost da se stvori “nov proizvod”, napravi “inovacija sistema” ili usavrši “postojeći” proizvod, usluga ili ceo sistem osiguranja je vekovima predmet proučavanja i mnogih studija. Nije izazov samo promena, nego i sama brzina promene koja se odigrava. U osiguranju, pre desetak godina su se ponude i polise popunjavale ručno, a premija se uz pomoć digitrona i papirne tarife izračunavala “peške”, dok je danas osiguranje evoluiralo i “sistem pešaka” je

⁹ <https://bicikli.mup.hr/index.php> 14.05.2014, 12:30

¹⁰ <http://www.bikemyday.com/2013/10/14/mozete-li-proci-nizozemski-ispit-poznavanja-biciklistickih-propisa/> 19.10.2014, 12:30

prevaziđen u tolikoj meri da nam aplikacije rade ceo posao i na kraju samo odštampamo krajnji proizvod - gotovu polisu po osnovu našeg unošenja podataka koji su neophodni za popunjavanje.

Osiguravajuće kompanije su fascinirane procesom utvrđenih koraka kroz koje analiziraju probleme i prilike kreativnog mišljenja na jedan sistematičan, objektivan način. Savremena istraživanja demistifikuju taj koncept, tako što su dokazala da čak i skroman dar za rasuđivanje, analizu i eksperimentisanje može svima da pomogne da se dobije uvid u samu inovaciju i da stvori nova otkrića, poboljša postojeće uslove, smanji troškove i rešava potencijalne i stvarne probleme na jednostavniji način.

Mogućnost uvođenja osiguranja biciklista u postojeću paletu proizvoda osiguranja je uvek bio prisutan, ali nije uveden iz straha od lošeg rezultata i potencijalnih štetnih događaja koji bi oštetili osiguravajuća društva isplatama i brojem prijavljenih štetnih događaja, a niko nije razmišljao da se baš ova vrsta osiguranja može razviti do mnogo većih razmera, kao i ukombinovati sa drugim vrstama osiguranja i na taj način, prilično lako, prevazići strahove od potencijalnih šteta i prevara u osiguranju, te otvoriti skroz novi sektor tržišta osiguranja koje je ovog momenta "neosigurano". Svaka osiguravajuća kompanija je "posebna" i ima svoju "kulturu i kodekse poslovanja", ali isto tako, konkurencija služi baš za dalje usavršavanje i podizanje nivoa kvaliteta poslovanje. Umesto da tražimo razloge koji ne dozvoljavaju isprobavanje i uvođenje novih vrsta osiguranja, trebalo bi da ih potražimo i podržimo kao savremene tokove osiguranja shodno razvoju i evoluciji društva u cilju adekvatne zaštite svakog pojedinca i njegovih potreba, što je u osnovi i smisao osiguranja.

Osiguranje vozača bicikla – bicikliste i samog bicikla, objedinjenog oblika, ovog momenta ne postoji kako na teritorijama država Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske i Republike Srbije, Crne Gore, Slovenije ni Makedonije.

U Republici Srbiji postoji osiguranje vozača bicikla od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima¹¹ ali je sačinjeno po ugledu na obavezno osiguranje vlasnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima¹². Loša strana ove vrste osiguranja je ta da nije zaživelo kako bi trebalo, a posebno iz razloga što ima uključenu odbačnu franšizu u iznosu od 100 evra u svakom štetnom događaju, jedino se ne primenjuje kod šteta na licima usled smrti, povrede tela i zdravlja. Realno, biciklisti se kreću biciklističkim stazama brzinom do 35km/h¹³ (ZOBS - Republika Srbija), a brzinom do 25 km/h¹⁴ (Bosina

¹¹ Uslovi za osiguranje vozača bicikla od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima., Wiener Stadtische osiguranje ado, Beograd, 2014

¹² Uslovi za obavezno osiguranje vlasnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima., Wiener Stadtische osiguranje ado, Beograd, 2009

¹³ Zakon o bezbednosti saobraćaja na putevima, "Službeni glasnik SRS", br.53/1982,15/1984,5/1986,21/90 i 28/1991, čl.89, 14.05.2016, 12:05

¹⁴ Zakon o bezbednosti saobraćaja u Bosni i Hercegovini, "Službeni glasnik BiH", br.6/2006, 75/2006, 84/2010, čl.46, stav 7, 14.05.2016, 12:45

i Hercegovina). Procenat zaključenja polisa ove vrste osiguranja je neznatan, i ako je godišnja premija polise simbolična. Uvidom u Uslove osiguranja vozača bicikla od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima, dolazi se do zaključka da je jako teško navedenom brzinom kretanja bicikliste naneti štetu trećim licima u dinarskoj pretivvrednosti od 100 evra, što dalje navodi na zaključak da je svaka zaključena polisa “čista dobit” za osiguravajuće društvo, a “nenaplativa” od strane bicikliste. Dakle, vlasnik ove polise nije zaštićen i u pravom smislu reči. Dokaz lošeg proizvoda je njegova neupotrebljivost na tržištu i mali broj prodatih polisa. Samo jedna osiguravajuća kompanija u Republici Srbiji ima osiguranje biciklista kao posebnu vrstu osiguranja.

Shodno realnom postojanju potrebe za kvalitetnim osiguranjem biciklista, kao i potražnji samih biciklista, ovaj rad ima za cilj uvođenje nove vrste osiguranja biciklista kao nužne i neophodne, koja pruža i osiguranje bicikla kao prevoznog sredstva i vozača bicikla – bicikliste. Ova objedinjena vrsta osiguranja bi bila lepo prihvaćena od strane biciklista, jer su isti kao aktivni učesnici u saobraćaju tokom cele godine i neophodna im je adekvatna zaštita i bezbednost u odnosu na ostale “važnije učesnike” saobraćaju, te zaštita njihove odgovornosti u slučaju štete načinjene “ostalim učesnicima” u saobraćaju, kao i odgovornosti “ostalih učesnika” u saobraćaju prema njima, biciklistima.

Sam Ugovor o osiguranju bicikla i bicikliste treba biti u skladu kako sa “našim zajedničkim pozitivnim pravom” shodno državi u kojoj se osiguranje biciklista uvodi. Podsećam da BiH, Republika Hrvatska i Republika Srbija u oblasti osiguranja imaju pravno nasleđe zajedničke “pradržave” Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, što za posledicu ima slične važeće zakone o osiguranju u sve tri države. Ujedno, ova vrsta osiguranja treba da bude usklađena i sa pozitivnim pravom Evropske Unije i drugim međunarodnim pravnim aktima.¹⁵

Ugovor o osiguranju biciklista je sasvim obična vrsta osiguranja u razvijenijim državama evropskog kontinenta, samo je razlika od države do države u obimu pokrćima. Ugovor o osiguranju biciklista treba pored osnovnih obeležja i sadržaja da se prilagodi potrebama biciklista, njihovim navikama, te da se prodaje kako na klasičan način prodaje, tako i na savremen način prodaje, tj. da dozvoli ugovaranje i izdavanje elektronskih polisa online, kao i preko besplatnih aplikacija za mobilne telefone, shodno savremenom razvoju tehnologije i praćenju trenda osiguranja.¹⁶

¹⁵ Z.Šipovac”Osiguranje bicikla i vozača bicikla-bicikliste”XVIII Međunarodni naučni sku, “Bezbednost saobraćaja, osiguranje i naknada štete” Zbornik radova, Vršac, septembar 2015.g, 125-137str

¹⁶ Z.Šipovac”Projekat “Osiguranje bicikla i vozača bicikla-bicikliste”- Biznis plan i strategija do 2025.godine ; ponude, polise, uslovi (opšti, posebni, dopunski) osiguranja, predugovorno informisanje, izgled ponude i polise u papirnom i elektronskom obliku, mobilna i internet aplikacija za ugovaranje polise osiguranja biciklista, tehnički uslovi identifikacije bicikla kao prevoznog sredstva, obrasci prijave šteta, obrasci za usavršavanje osiguranja biciklista, podaci anketiranja i istraživanja osiguranja biciklista, troškovi od ideje do finalnog proizvoda, promocija osiguranja biciklista, reklamni materijal”, Novi Sad, 2016

3. BENEFITI OD OSIGURANJA BICIKLISTA

Benefiti od uvođenja osiguranja biciklista kao objedinjenog proizvoda osiguranja koji štiti kako vozača bicikla, tako i njegovo prevozno sredstvo - bicikl bi odmah bili vidljivi u pozitivnom stavu pojedinaca prema osiguravajućim kompanijama, a i obrnuto, u pozitivnom stavu osiguravajućih društava prema neosiguranim klijentima.

Obostrana "sigurnost" koju donosi ovo osiguranje biciklista se vidi prvenstveno na strani samih biciklista, koji su najnezaštićenija kategorija učesnika u saobraćaju, (loša pokrivenost i mnoštvo pravnih praznina u zakonskim propisima). U ovom slučaju, osiguranje biciklista (ugovorene polise osiguranja zajedno sa pripadajućim uslovima osiguranja) bi kvalitetnije doprineli uređenju i zaštiti biciklista u svakom smislu, kako u svakodnevnom poboljšanju zdravstvenog stanja biciklista, tako i u potencijalnim sudskim sporovima, u zaštiti od krađe bicikala, u bezbednosti i izjednačavanju njih sa svim ostalim učesnicima u saobraćaju. Drugi deo "sigurnosti" koju će dobiti osiguravajuće kompanije uvođenjem osiguranja biciklista jeste skroz "novo tržište" spremno za "osvajanje", zdravi klijenti u portfelju, klijenti koje do sad nisu ni imali u portfelju, kojima kroz ovu vrstu osiguranja mogu da ponude svoje ostale vrste osiguranja i tako dodatno nadograde odnose sa njima, i na kraju ostvare pozitivan rezultat na kraju kalendarske godine.

Što se tiče potencijalnih šteta, i isplata istih, kao i potencijalnih prevara u ovoj vrsti osiguranja, sve se može smanjiti i kontrolisati i prevazići, kao i kod svake druge vrste osiguranja koja postoji, ako postoji volja za tim.

ZAKLJUČAK

Namena ovog rada je razumevanje potrebe za uvođenjem osiguranja biciklista kao novog proizvoda, objedinjeno osiguravajući kako vozača bicikla, tako i sam bicikl, kao prevozno sredstvo.

Osiguranje je potrebno posmatrati kao "kornjaču", tj. kao "pokretnu tvrđavu". Njen nepobedivi oklop je štiti od povreda. Ali ukoliko poželi da se kreće, mora da izvuče glavu i vrat iz oklopa i da se izloži opasnostima okoline. Poput kornjače, osiguranje kao nauka i praksa zajedno, ako žele da se pokrenu u napred, moraju da rizikuju i ne mogu se okružiti bezbednom sredinom, tj. prodajući samo klasične vrste proizvoda osiguranja. Bez tog rizika, nema ni mogućeg dobitnika.

Zahvaljujući očiglednoj evoluciji ljudskih potreba za osiguranjem, neophodno je ići u korak sa vremenom i u skladu sa razvojem novih tehnologija, a sve u cilju zaštite naše sigurnije budućnosti kroz najkvalitetnije servisiranje klijenata, unapređenjem palete proizvoda osiguranja i procesa rešavanja oštetnih zahteva, te povećanja prevencija i smanjenja prevara u osiguranju.

LITERATURA :

1. Z. Šipovac "Osiguranje bicikla i vozača bicikla-bicikliste", Enciklopedija – Zbornik "Istorija osiguranja Austrije" XII tom, Beograd - Beč 2015.g, 433 - 446 str.
2. <http://www.021.rs/Novi-Sad/Vesti/Novi-Sad-naredne-nedelje-dobija-jos-policaajaca-na-biciklima.html>, 19. 10. 2014., 12:00
3. <http://novinenovosadske.rs/zvanicna-promocija-policaajaca-na-biciklovima/> , 19.10.2014, 12:05
4. <https://www.facebook.com/NSBiciklista/photos/a.418306881564533.95656.402367716491783/1070972622964619/?type=3&theater> ,14. 5. 2016.,12:05
5. <https://www.dropbox.com/s/b8v9cqy43x1yeb7/Beograd%20na%20pedale%20-%20press.pdf?dl=0> 19.10.2014, 12:20
6. <http://www.vesti-online.com/Vesti/Ex-YU/406927/Skoplje-daje-pare-gradanima-dakupe-bicikl> 19. 10. 2014., 12:35
7. <http://www.vesti-online.com/Vesti/Ex-YU/406927/Skoplje-daje-pare-gradanima-dakupe-bicikl> 19. 10. 2014., 12:35
8. <http://zdravsolar.si/>, 14. 5. 2016., 12:05
9. <https://bicikli.mup.hr/index.php> 14. 5. 2014., 12:30
10. <http://www.bikemyday.com/2013/10/14/mozete-li-proci-nizozemski-ispit-poznavanja-biciklistickih-propisa/> 19. 10. 2014., 12:30
11. Uslovi za osiguranje vozača bicikla od odgovornosti za štetu prčinjenu trećim licima,, Wiener Stadtische osiguranje ado, Beograd, 2014.
12. Uslovi za obavezno osiguranje vlasnika motornih vozila od odgovornostii za štetu prčinjenu trećim licima,, Wiener Stadtische osiguranje ado, Beograd, 2009.
13. Zakon o bezbednosti saobraćaja na putevima , "Službeni glasnik SRS", br.53/1982,15/1984,5/1986,21/90 i 28/1991, čl. 89, 14. 5. 2016., 12:05
14. Zakon o bezbjednosti saobraćaja u Bosni i Hercegovini , "Službeni glasnik BIH", br. 6/2006, 75/2006, 84/2010, čl. 46, stav 7., 14. 5. 2016., 12:45
15. Z.Šipovac "Osiguranje bicikla i vozača bicikla-bicikliste" XVIII Međunarodni naučni skup, "Bezbednost saobraćaja, osiguranje i naknada štete" Zbornik radova , Vršac, septembar 2015. g, 125. - 137. str.
16. Z.Šipovac "Projekat "Osiguranje bicikla i vozača bicikla-bicikliste"- Biznis plan i strategija do 2025. godine ; ponude, polise, uslovi (opšti, posebni, dopunski) osiguranja, predugovorno informisanje, izgled ponude i polise u papirnom i elektronskom obliku, mobilna i internet aplikacija za ugovaranje polise osiguranja biciklista, tehnički uslovi identifikacije bicikla kao prevoznog sredstva, obrasci prijave šteta, obrasci za usavršavanje osiguranja biciklista, podaci anketiranja i istraživanja osiguranja biciklista, troškovi od ideje do finalnog proizvoda, promocija osiguranja biciklista, reklamni materijal", Novi Sad, 2016.